

GAZETA
wyborcza
NIE MA WOLNOŚCI BEZ SOLIDARNOŚCI

wyborcza.pl

Czwartek, 14 maja 2020 | Redaktor prowadzący Waldemar Paś | Cena gazety 3,99 zł (w tym 8% VAT) | nr 112.9391, 2

Nakład 90 tys. + 245 tys. prenumerat cyfrowych

Raport stowarzyszenia Nigdy Więcej

Wirus nienawiści

Epidemia koronawirusa wyzwoliła falę nienawiści wobec osób pochodzenia azjatyckiego, a także Żydów, muzułmanów, osób LGBT i uchodźców. Rękę przykładają TVP i Kościół

Piotr Żytnicki, Sylwia Sałwacka

Salon sukni ślubnych w centrum Warszawy. Sprzedawczynie odmówiły obsłużenia klientek z Indonezji, bo... „mogą zakazić koronawirusem”. Kierownik akademika w Gdańsku zmusił do kwarantanny japońskiego studenta, bo student spotkał się z ojcem, profesorem uniwersytetu w Tokio.

Od dyskryminacji do agresji

W Łukowie trzech uczniów podstawówki zaatakowało mieszkającą w Polsce od 20 lat Wietnamkę. Krzykali: „Ku..., won!”, „Sp..., Chinko je...”. Obrzucili ją kamieniami, pluili w jej stronę, a jeden z nich ją popchnął. W Warszawie młodzi ludzie krzykali za studentkami z Wietnamu: „Koronawirus!”, przechodnie nie reagowali. Mieszkającą w Poznaniu Chinkę zaczęło trzech nastolatków – jeździli wokół niej na rowerach i udawali, że kaszlą. Później na ulicy opluli ją obcy mężczyzna.

Nienawiść leje się w internecie. „Wólka Kosowska powinna zostać zbombardowana i zaorana” – to jeden z wpisów na Twitterze. Mniej łagodne: „Chinole... do utylizacji!”, „Zwierzęta jak nic. Żółtki to nie są ludzie”.

W kwietniu „Wiadomości” TVP obwiniały imigrantów o roznoszenie koronawirusa. „Wykryto go w grec-

kim obozie dla uchodźców. Zarażonych jest 20 osób z Bliskiego Wschodu. Mieszkańcy są pełni obaw, bo ucieczek nie brakuje” – mówił autor materiału Maciej Sawicki. Berliński korespondent TVP Cezary Gmyz udostępnił na Twitterze wpis skrajnie prawicowej partii AfD – oskarżał on muzułmanów w Berlinie o celowe roznoszenie zarazy (bo mieli gromadzić się przed meczetem).

We Wrocławiu salezjanin ks. Leonard Wilczyński stwierdził, że epidemia to „kara Boska za grzech homoseksualizmu”. Warszawski ksiądz Sławomir Abramowski pisał na Facebooku, że „bombą biologiczną, która rozniosła zarazę po Madrycie, była manifestacja genderystów”.

Teoria chińskiego spisku

– Pandemia to globalny kryzys społecznego zaufania i wartości, dez-

Nigdy Więcej

• Stowarzyszenie powstało w 1996 r. Jest niezależną, apolityczną organizacją ekspercką, która monitoruje zachowania ksenofobiczne. Najnowszy jego raport „Wirus nienawiści: Brunatna Księga czasu epidemii” dokumentuje akty rasizmu, ksenofobii i dyskryminacji w kontekście koronawirusa w Polsce w ostatnich tygodniach.

orientacja, niepokój. W tych warunkach rozwija się nie tylko ksenofobia, ale także teorie spiskowe – zauważa prof. Rafał Pankowski ze stowarzyszenia Nigdy Więcej, wykładowca Collegium Civitas.

Prym wiodą w tym internauci i niektóre media. Skrajnie prawicowa telewizja internetowa Idź Pod Prąd regularnie nazywa koronawirusa „chińską zarazą”. Jeden z użytkowników Twittera pisał: „WHO nie gra pod dyktando Chin, tylko Żydów”. Prawicowy publicysta Jerzy Targalski przekonywał w PR, że „Chińczycy są bardziej podatni na koronawirusa niż przedstawiciele rasy białej”. O celowe wywołanie pandemii oskarżył Chińczyków poznański raper Gandi Ganda (Piotr Mięzał).

45 proc. ankietowanych wierzy, że „jakieś obce siły lub państwa celowo rozprzestrzeniają koronawirusa” – wynika z badań przeprowadzonych przez SWPS w kwietniu.

– Koronawirus to zapalnik uaktywniający wcześniejsze uprzedzenia i stereotypy. Wiele osób uznało, że teraz może je bezkarnie zamianować. Na naszych oczach zmienia się norma społeczna tego, co dozwolone – zauważa prof. Pankowski.

– Gdy zostaliśmy w domach, mowa nienawiści przeniosła się do internetu. Portale, które powinny na to reagować, przestały sobie radzić – mówi prof. Pankowski. – Rosną zasięgi skrajnie prawicowych stron, które dla wielu są głównym źródłem informacji. Smutnym przykładem jest Kościół – przełożeni nie reagowali na nienawistne wypowiedzi niektórych księży. Aż się prosi, by biskupi wystąpili z apelem o szacunek dla drugiego człowieka. ●

FOT. JACEK DOMIŃSKI/REPORTER

Zaradkiewicz prosi Dudę o pomoc

Wybory następcy prof. Gersdorf zamrożone. Kilku dziesięciu sędziów SN wystąpiło do prezydenta, aby pozbawił stanowiska komisarza SN Kamila Zaradkiewicza. Zarzucają mu, że prowadzi

obrazy zgromadzenia sędziów wbrew przepisom. – Wystąpię do prezydenta o zmianę przepisów – zapowiedział Zaradkiewicz, który bezterminowo przerwał obrady. ● ▶ 10

Gdy w Polsce znowu będzie rządzić prawo, wybór pierwszego prezesa SN musi zostać unieważniony, a procedura rozpocząć się od nowa – prof. Adam Strzembosz dla „Wyborczej” ▶ 2

Wydaje Agora SA
nr indeksu 348198

Ekonomia

Wytęsknieni strzyżenia

Gdy tylko premier ogłosił wczoraj odmrożenie branży urodowej, w salonach rozdzwoniły się telefony. W poniedziałek może się otworzyć 50 tys. zakładów fryzjerskich i kosmetycznych. W Hiszpanii w aplikacji booksy wizyty po odmrożeniu gospodarki rezerwowało o 70 proc. więcej klientów niż przed epidemią ▶ 7

Kultura

Piotr Beczała chce oddać głos

Czuję się demokratą, porządek prawny i jego przestrzeganie są dla mnie wartościami samymi w sobie i źle znoszę, gdy państwo prawa osuwa się w chaos.

Bo chaos prowadzi do autorytaryzmu. W mojej drugiej ojczyźnie – Szwajcarii – manipulowanie ordynacją wyborczą byłoby nie do pomyślenia – mówi nam światowej sławy tenor ▶ 14